

e-zpravodaj

Národní knihovny ČR

ročník 5 | číslo 2 | 2018
březen–duben

nové služby, knihy, akce a další zajímavosti

Hlasujte v anketě Dotaz roku 2017

Role kurátora ve Webarchivu

Jak vznikalo Československo:
„národní přísaha“ z 13. dubna 1918

Středověká kniha na dosah

Lobkowiczská mapová sbírka

Velikonoční jarmark a knižní bazar

e-zpravodaj Národní knihovny ČR
ročník 5 | číslo 2 | 2018 | březen – duben
Dvuměsíčník

Adresa vydavatele a redakce:
Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1,
IČ 00023221, DIČ CZ00023221
E-mail: e-zpravodaj@nkp.cz
Telefon: 221 663 279 (H. Vajnerová),
221 663 252 (S. Vondráková)

Výkonná redakce: *Hana VAJNEROVÁ, Soňa VONDRÁKOVÁ*
Redakční rada: *Irena MAŇÁKOVÁ* (předseda), *Jana HUŇOVÁ,*
Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Petra ŠŤASTNÁ
Grafické zpracování: *Klára MICHÁLKOVÁ*

Příspěvky připravili: *Yuliya FURMANYUK,*
Marta HARASIMOWICZ,
Marie HAŠKOVCOVÁ, Hana HLUŠIČKOVÁ,
Monika HOLOUBKOVÁ, Markéta HRDLIČKOVÁ,
Zuzana KOPEČNÁ, Karolína KOŠŤÁLOVÁ, Jan LUKAVEC,
Jana MILITKÁ, Vojtěch MIŠURA, Kateřina NEKOLOVÁ,
Eva SVOBODOVÁ, Petra ŠŤASTNÁ, Hana VAJNEROVÁ,
Lenka VÁLKOVÁ,

Obrazová dokumentace: *Monika CHUNDELOVÁ,*
Odbor služeb NK ČR, Oddělení souborných katalogů,
Oddělení výstav NK ČR, Vydavatelské oddělení,
Webarchiv NK ČR, Slovanská knihovna NK ČR, Wikipedie,
www.ceskaaslovenskahistorie.estranky.cz,
www.dnyceskestatnosti.cz

e-zpravodaj NK ČR je dostupný na adrese:
e-zpravodaj.nkp.cz

Přihlášení k odběru e-zpravodaje:
e-zpravodaj.nkp.cz

Titulní fotografie: Révové nádvoří Klementinum
foto: Kateřina Hekrdlová

Co je nového

3

Knihovna o svátcích

Hlasujte v anketě Dotaz roku 2017

Databáze CEEOL

Knížní novinky aneb v NK ČR knihy také vydáváme /
Konzervace a restaurování novodobých knihovních fondů

Představujeme

4

Oddělení souborných katalogů NK ČR

Nové knihovnické kurzy v NK ČR

Nalézt knihu nikdy nebylo jednodušší
aneb představení portálu Knihovny.cz – 2. díl

Citační manažer Zotero

Role kurátora ve Webarchivu

Zajímavosti a tipy

7

Co čte knihovník? / *K čemu je dobrý bestsellerometr?*

Jak vznikalo Československo:
„národní přísaha“ z 13. dubna 1918

Výroční seminář Souborného katalogu ČR

Historické události z let končících osmičkou
v Kalendáři historickém Daniela Adama z Veleslavína

Zveme vás

11

Život a dílo Vincenze Pilze

Čeští autoři v perských překladech – Literární umělecká
a odborná tvorba, přeložená a vydaná v Íránu

Středověká kniha na dosah

Lobkowiczská mapová sbírka

Národnostní menšiny v Republice Srbské

Velikonoční jarmark a knižní bazar

Co je nového

Knihovna o svátcích

V době velikonočních svátků 30. 3. – 2. 4. a v době státních svátků 30. 4. – 1. 5. je Národní knihovna ČR uzavřena.

Hlasujte v anketě Dotaz roku 2017

Lenka Válková

Jak to bylo s Hurvínkovou maminkou? Víte, proč nás chilli pálí, jak dlouho vydržíme nespát a co jedlí antičtí Řekové? O odpovědích na tyto a dalších šest zvědavých otázek můžete hlasovat v rámci již tradiční ankety Dotaz roku služby Ptejte se knihovny.

A který dotaz by podle vás zasluhoval označení Dotaz roku 2017?

- [Proč těhotná žena "jede do Říma..?"](#)
- [Chytla v něm kořalka](#)
- [Byla prasata ve starém Egyptě tabu?](#)
- [Jídlo starých Řeků](#)
- [Kolik dní vydržel člověk nejdéle nespát?](#)
- [Technologie hrabání myších děr](#)
- [Umami a chilli](#)
- [Teplota polévky vytlačené do 3. patra](#)
- [Tajemná paní Spejblová](#)
- [Příjem vody přes kůži](#)

Plné znění dotazů a odpovědí i s možnostmi hlasování naleznete na stránkách Ptejte se knihovny (www.ptejtese-knihovny.cz) po kliknutí na banner "Hlasujte pro nejlepší dotaz roku 2017,,".

Databáze CEEOL

Petra Šťastná

Od letošního roku se nabídka dostupných licencovaných databází rozšířila o nový přírůstek, databázi Central and Eastern European Online Library (CEEOL). Jak už samotný název napovídá, jsou v ní obsaženy elektronické dokumenty vztahující se ke střední a východní Evropě. Tematicky se databáze zaměřuje na oblast společenských a humanitních věd. Nabídne vám publikace z mnoha oborů – od oborů uměnovědných přes literaturu, jazykovědu, filozofii, sociologii či psychologii až po ekonomii, právo či geografii. Retrospektiva má různý rozsah, zpravidla je k dispozici několik posledních ročníků. Pestré je také jazykové pokrytí. Kromě angličtiny a němčiny zde, s ohledem na různorodost regionu, najdeme články v národních jazycích (čeština, slovenština, maďarština, ruština atd.), a dokonce raritní japonský časopis věnovaný slavistice.

Databáze obsahuje plné texty necelého půl milionu článků z téměř 2 000 titulů odborných časopisů a také e-knihy a dokumenty z tzv. šedé literatury - to vše od

téměř jednoho tisíce vydavatelů. V NK ČR je přístupná kompletní kolekce časopisů. E-knihy a šedá literatura jsou k dispozici jen tehdy, pokud jsou v rámci tzv. otevřeného přístupu (označeno zelenou ikonkou „oa“). Databáze je průběžně doplňována, počet dokumentů i vydavatelů neustále narůstá.

Dostupné časopisy najdete také v elektronickém katalogu NK ČR – bázi NKC. Přístup do databáze CEEOL je možný pro všechny registrované uživatele NK ČR na počítačích ve studovněch či prostřednictvím vzdáleného přístupu. Další informace o databázi a odkazy pro přístup jsou uvedeny v Přehledu elektronických informačních zdrojů v NK ČR na adrese eiz.nkp.cz.

Knižní novinky aneb v NK ČR knihy také vydáváme

Konzervace a restaurování novodobých knihovních fondů

K vydání připravily Petra Vávrová a Magda Součková

Kniha představuje vybrané technologie, nové materiály a postupy vyvinuté pro péči o novodobé knihovní fondy v rámci projektu NAKI s názvem Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie. Novodobými knihovními fondy (NKF) se v Národní knihovně České republiky označují knihy vzniklé po roce 1800, v jiných knihovnách je tento rok posunutý např. do roku 1850 či 1900. Je to vel-

mi materiálově různorodý fond a zpravidla jsou materiály velmi nestabilní a snadno degradují, kromě nekvalitních papírů a lepenek obsahují také textil a plasty, resp. plastické hmoty různého chemického složení. V rámci projektu byly vytvořeny jednak metodiky průzkumu fyzického stavu NKF s využitím vybraných instrumentálních metod (SurveNIR, mikrofadeometr), a jednak byly na Technické univerzitě v Liberci vyvinuty speciální materiály pro obnovu a restaurování NKF (zátěr pro plátno a lepidlo). Hlavním a stěžejním cílem projektu byl vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování NKF (postupy restaurování a konzervace plátěných i plastových knižních vazeb).

Výsledky projektu shrnuté v této knize by měly přispět ke zkvalitnění péče o rozsáhlé novodobé fondy, a tím i k jejich zachování pro budoucí generace.

Knihu, která není určena k prodeji, si lze v případě zájmu vyžádat v Odboru ochrany knihovních fondů.

Národní knihovna ČR, Praha 2017, 1. vydání, 288 s., zdarma
ISBN 978-80-7050-696-7

Představujeme

Oddělení souborných katalogů NK ČR

Eva Svobodová, Jana Militká

Nenašli jste knihu ve své knihovně? Nevadí! Je tu Souborný katalog ČR, který vám rychle odpoví, ze které jiné knihovny si ji můžete objednat. Slouží k tomu meziknihovně výpůjční služby, které poskytuje každá knihovna.

Vytváření Souborného katalogu ČR má v Národní knihovně ČR na starosti Oddělení souborných katalogů (OSK), které spravuje ještě dvě další databáze: Centrální adresář knihoven a informačních institucí v ČR – CADR (o práci na něm se dělí s Knihovnickým institutem) a od nedávna také výběrovou databázi článků v českých periodikách ANL. OSK také přijímá žádosti na přidělení čísla České národní bibliografie, které je jednoznačným identifikátorem pro dokumenty vydané po roce 1800 na území dnešní ČR.

Souborný katalog ČR (SK ČR)

Počátek dnešního SK ČR sahá do 60. let minulého století, kdy byla – ve formě lístkového katalogu – zřízena Centrální evidence zahraniční literatury (CEZL). V roce 1995 uspořádal tehdejší Útvar pro souborné katalogy NK ČR seminář k 30 letům CEZL a zároveň odstartoval novou éru. Cesta od katalogizačních lístků do internetového světa, kde je dostupné vše, kdykoliv, odevšad a pro kohokoliv, začala samozřejmě již dříve. Zahrnovala především stanovení standardů, v roce 1993 převzetí souborného katalogu (části periodik) od slovenských kolegů, navázání spolupráce s budoucími přispěvateli a také přepis vybraných katalogizačních lístků z CEZL do elektronické podoby. Přijít, napsat nebo zavolat do NK ČR byla tehdy jediná možnost, jak se dostat k informacím o více než 2,5 milionech titulů zahraniční literatury dostupných v českých a slovenských knihovnách. Na konci roku 1995 bylo v rámci zkušebního provozu SK ČR do katalogu importováno prvních 25 000 záznamů z osmi

Monografie

Dříve

Nyní

Záznam 1 z 1

Hlavní záznam

Název: **Dzirasa, Mark**

Mark Dzirasa. 21 dnů s jedinečným motivačním spolkem. Koučema metodou / Jaroslava Timková

Vydání: Vyd. 1.

Nákl. údaje: [Praha] : Agentura Fama ve spolupráci s www.mysleniuspechu.cz, c2011

Popis (rozsaň): 327 s. : il., portréty ; 22 cm

Ve fondu:

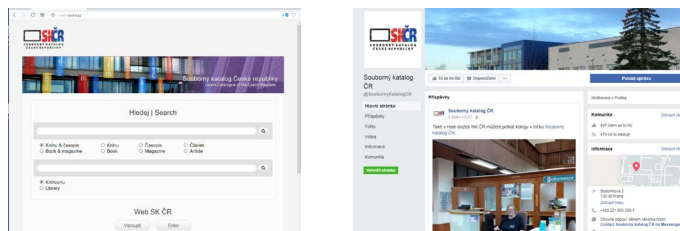
- AB4001 [NK ČR Praha] – prezentně [Lokální záznam]
- ABA007 [KNAV Praha] – sign. F 141679 [Lokální záznam]
- ABE031 [Česká národní banka Praha] – sign. P-4358 [Lokální záznam]
- ABG001 [Městská knihovna Praha - Staré Město] – sign. L 16754 [Lokální záznam]
- BOA001 [Moravská zemská knihovna Brno] – sign. Z-1270.156 [Lokální záznam]
- CB4001 [LVK České Budějovice] [Lokální záznam]
- CKG001 [Městská knih. Český Krumlov] [Lokální záznam]
- KBG001 [KVK Havlíčkův Brod] – sign. N59482 [Lokální záznam]
- KA001 [Studijní a vědecká knihovna Hradec Králové] – sign. AO-19723 [Lokální záznam]
- KL001 [Středočeská vědecká knihovna Kladno] – sign. J 286728 [Lokální záznam]
- KMG001 [Městská knihovna Kroměříž] [Lokální záznam]
- KVG001 [Krajská knihovna Karlovy Vary] [Lokální záznam]
- LA001 [Krajská věd. knih. Liberec] – sign. A 201727 [Lokální záznam]
- OLA001 [Vědecká knihovna Olomouc] – sign. 1-238.713 [Lokální záznam]
- OL001 [Městská knihovna Olomouc] [Lokální záznam]

knihoven. Dnes má SK ČR, který NK ČR zřizuje a spravuje ze zákona, téměř 7 milionů záznamů a přispívá do něj pravidelně 473 knihoven všech typů s různými knihovními

systemy. Knihovny zasílají záznamy českých a zahraničních monografií, speciálních dokumentů, seriálů a starých tisků.

Pro knihovny je SK ČR především zdrojem pro sdílenou katalogizaci. Pro ulehčení práce při sdílení záznamů pracovníci OSK intenzivně usilují o to, aby v katalogu zůstal, pokud možno, jen nejlepší ze zaslaných záznamů. V rámci importu dochází k automatické deduplikaci přichozích záznamů. Tam, kde automatická deduplikace nedostačuje (především z důvodu nedodržování pravidel při katalogizaci dokumentů), nastupují pracovníci OSK a duplicity odstraňují ručně. Pro knihovníky ve službách poskytuje SK ČR informaci o dostupnosti daného dokumentu, včetně možnosti ověřit, zda je dokument v konkrétní knihovně aktuálně dostupný (možnost vstupu do lokálních katalogů knihoven).

Jak knihovníkovi, tak i uživateli může SK ČR posloužit také pro zhotovení rešerše. Ze záznamů v SK ČR je možné se propojit na obálkový server, z kterého při zobrazování záznamů přejímá SK ČR naskenované obálky, obsahy a anotace dokumentů, které uživateli pomohou zjistit, zda nalezený dokument odpovídá obsahem a rozsahem jeho potřebám. K dispozici je i propojení na Google Books (kde jsou některé dokumenty dostupné v plných textech) a ke zdigitalizovaným dokumentům, pokud prolinky směřují přímo ke konkrétnímu zdigitalizovanému dokumentu v digitálních knihovnách. Pro studenty, vědecké pracovníky a všechny, kdo ve svých pracích potřebují citovat použité zdroje, je užitečná možnost jedním kliknutím vygenerovat citaci konkrétního dokumentu nebo vytvořit celý seznam citací.

Webové rozhraní

SK ČR je samozřejmě dostupný nejen z PC, ale i z mobilních zařízení, a to buď z portálu www.caslin.cz nebo z webu NK ČR. Má také svou facebookovou stránku. Záznamy ze SK ČR, CADR a ANL přebírá portál Knihovny.cz, který jich již takto získal cca 8,5 milionů a i nadále bude mít všechny nově importované záznamy k dispozici pro sklizení.

Příště vás seznámíme s Centrálním adresářem knihoven a informačních institucí v ČR. Právě z něj přebírá SK ČR do záznamů dokumentů údaje o jednotlivých knihovnách.

Nové knihovnické kurzy v NK ČR

Kateřina Nekolová

Na začátku roku 2018 jsme v Národní knihovně zahájili první běh knihovnických kurzů podle požadavků Národní

soustavy kvalifikací. Původní rekvalifikační kurz byl zaměřen všeobecně a jeho součástí byla i závěrečná zkouška. Nyní se kurzy zaměřují na jednotlivé typové pozice. V letošním roce otevíráme vzdělávání zaměřené na pozice: knihovník katalogizátor, knihovník v přímých službách a referenční knihovník. Zkouška již není součástí kurzu a ověřování znalostí bude probíhat odděleně. Národní knihovna má autorizaci pro ověřování znalostí u všech zmiňovaných typových pozic, navíc také pro zaměření na akvizici a správu fondu. Na zkoušku je možné se přihlásit i bez předchozího absolvování kurzu. Novinkou je také kombinace prezenční výuky a e-learningu. V letošním roce se ještě bude většina přednášek a cvičení konat v učebnách Knihovnického institutu. Postupně však chceme do hloubky propracovat vzdělávací podporu v Moodle.

Knihovnický kurz začínal v únoru a zakončen bude v podzimních měsících. Časová dotace pro typové pozice knihovník katalogizátor a knihovník v přímých službách je 120 vyučovací hodiny, pro typovou pozici referenční knihovník se jedná o 160 vyučovací hodiny.

Kapacita kurzu se nemění. Letos se ho opět účastní 27 zájemců a zájemkyň. Tentokrát je skupina velmi heterogenní: někteří z účastníků mají dlouholeté zkušenosti z praxe, jiní v knihovně nikdy nepracovali a na svou dráhu v oboru se teprve chystají. Mezi přednášejícími jsou především odborníci z řad zaměstnanců Národní knihovny. Výjimečně bude v rámci lektorování docházet k externí spolupráci. Přejeme všem, ať se jim výuka líbí a ať mají dostatek trpělivosti při studiu.

Nalézt knihu nikdy nebylo jednodušší aneb představení portálu Knihovny.cz – 2. díl

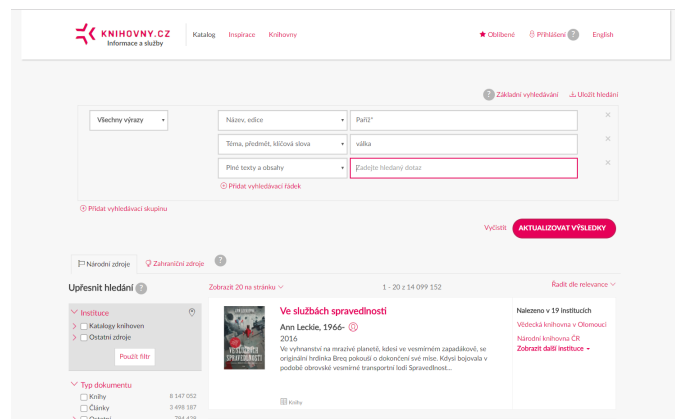
Vojtěch Mišura

Zatímco v minulém čísle jsme si portál Knihovny.cz představili v obecné rovině, nyní se zaměříme na to, jak konkrétně tento šikovný nástroj používat k vyhledávání, rezervování či objednávání knih z různých knihoven.

Jak už víme, portál využívá zdroje zapojených knihoven. A že jich je spousta! Tím nejbohatším je Souborný katalog ČR, který ve své bázi soustřeďuje více než 6 milionů knihovních jednotek. Neméně zajímavými zdroji jsou také databáze ANL (výběr článků v českých novinách a časopisech), Open Library (internetová databáze knih), Manuscriptorium (digitální knihovna historických fondů), Normy (obsahující platné i neplatné normy), Patenty, Zákony pro lidi, Osobnosti regionu (zpřístupňuje informace o významných osobnostech z různých regionů), Pedagogická bibliografická databáze, Knihovědná bibliografie či KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy. A to stále není vše! K dispozici je také tzv. Centrální index, který obsahuje i zahraniční zdroje, konkrétně vědecké časopisy, oborové databáze a databáze elektronických dokumentů z celého světa v záložce Zahraniční zdroje zobrazené ve výsledcích hledání.

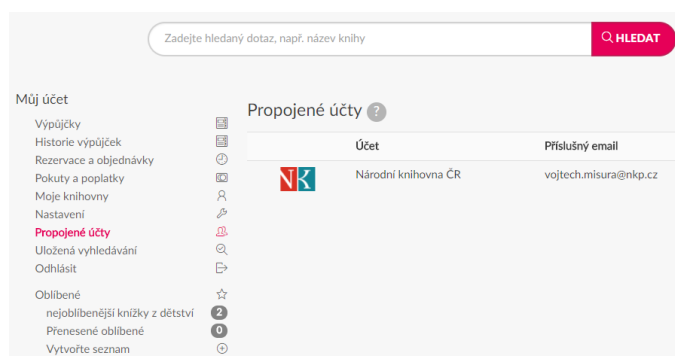
Jak se v takovém množství možností orientovat? Naštěstí nejde o nic složitého. Uživatelské prostředí je totiž řešeno přehledně a velmi intuitivně.

Na úvodní stránce vidíme jednoduchý vyhledávač, který nám po zadání příslušného názvu našeptává, jakou knižní jednotku asi máme na mysli. Po kliknutí na „vyhledat“ nebo na „pokročilé vyhledávání“ se nám už zobrazí konkrétní díla. Po levé straně je tabulka s rozmanitými filtry. Výsledky můžeme třídit podle typu dokumentu, typu možné výpůjčky, tématu, místa vydání, oboru, vydavatele, autora, jazyku, roku vydání, ISBN nebo země vydání. Nechybí ani vyhledávání podle edice, žánru, klíčových slov, dle knihoven, a dokonce je možné hledat i v plných textech. Filtry je navíc možné libovolně kombinovat.

Troufnu si říci, že nalézt požadovanou knihu nikdy nebylo jednodušší. Znáte například jen přibližné téma požadované knihy? Víte, že se příběh odehrával někde ve Francii a kniha měla zelený obal? Pomocí vhodné kombinace filtrů a také díky spolupráci se službou Obalkyknih.cz se i přes tak neurčité zadání snadno dopracujete ke správnému výsledku. V mém případě jde o knihu *Z Paříže do Paříže*. Systém ji nabídl na prvním místě. Díky zobrazeným obálkám jsem si navíc mohl potvrdit, že jde skutečně o hledaný titul.

Nyní ještě potřebujeme zjistit, jaké knihovny mají titul k dispozici. Rozklikneme položku s názvem knihy. Zvolíme položku „Vybrat instituci“ a najdeme např. Městskou knihovnu Tábor, ve které jsme registrováni. Zde se dozvíme, že je kniha dostupná v dospělém oddělení. Klikneme na „Chci vypůjčit“ a je hotovo. Knihu máme objednanou, zbývá jen si pro ni osobně dojet!

Abychom mohli rezervovat knižní jednotky, nejprve se v pravém horním rohu musíme přihlásit. Jméno a heslo je stejné jako u našich čtenářských účtů v jednotlivých knihovnách. Pro propojení s dalšími našimi účty klikneme

na „Můj účet“, poté na „Propojené účty“ a „Připojit další účet“. Na jednom místě tak získáme přehled o všech výpůjčkách, rezervacích, objednávkách či nedoplatcích ve všech knihovnách, ve kterých jsme registrovaní. Můžeme zde prodlužovat výpůjční dobu, projít si historii výpůjček nebo si vytvářet přehledné seznamy – například oblíbených knih a jejich hodnocení.

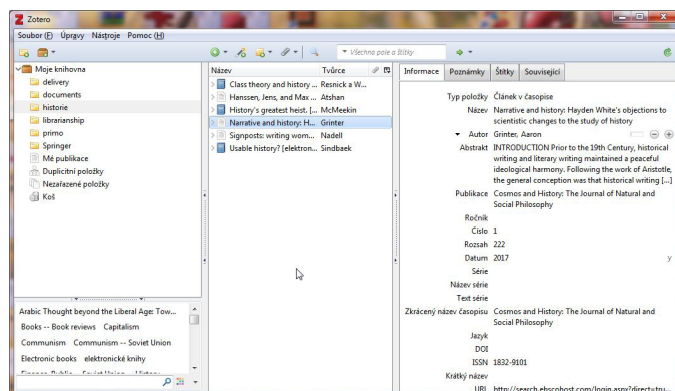
Práce s portálem je opravdu velmi jednoduchá. Pro středí i design jsou řešeny moderně a uživatelsky komfortně. Nezbývá tedy, než všem čtenářům tento portál vřele doporučit.

Citační manažer Zotero

Karolina Košťálová

Z minulého čísla e-zpravodaje už víte, jak získat citace knih či článků z databází Národní knihovny. Nyní bychom vám rádi stručně představili program *Zotero*, který patří do skupiny zdarma dostupných citačních manažerů. Zotero si můžete stáhnout ze stránek www.zotero.org. Kompatibilní je s prohlížeči Chrome, Firefox nebo Safari, pro které lze také do prohlížeče stáhnout speciální doplněk. S jeho pomocí do Zotera uložíte např. i výsledky vyhledávání na internetu nebo konkrétní stránku či odkaz na soubor s plným textem, který vás zaujal.

Úkolem Zotera je pomoci při shromažďování záznamů článků či knih z různých databází a následně pak při vytváření citací. Zahraniční databáze běžně nabízí export informací potřebných pro zpracování citace ve formátu RIS, s nímž pracuje i Zotero.

Prostředí programu Zotero

Po stažení obsahuje Zotero základní sadu tzv. citačních stylů. Pokud vám v základní nabídce Zotera chybí způsob citování, který chcete využívat, můžete ho jednoduše doplnit. V menu Úpravy > Předvolby naleznete pod ikonou Citování dostupné citační styly. Nabídku Zotera rozšíříte přes odkaz "Získat další styly,,".

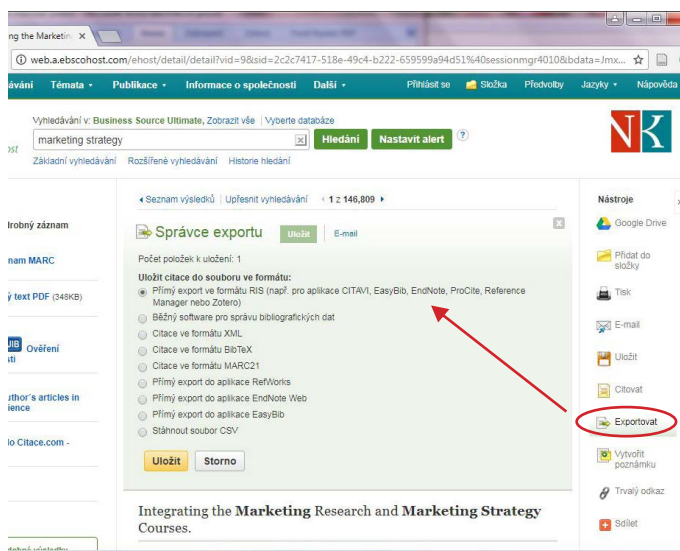
Snadné je také vkládání citací použitých dokumentů do vaší práce a následně i vytvoření bibliografie. Pro tyto účely najdete v textovém editoru novou záložku Zotero. S její pomocí nejprve vložíte na příslušná místa textu odkazy na dokumenty, které chcete citovat. Jakmile máte údaje o použité literatuře doplněné do celého textu, stačí jen na konci vaší práce nechat vygenerovat bibliografii citovaných dokumentů.

Role kurátora ve Webarchivu

Markéta Hrdličková, Marie Haškovcová, Monika Holoubková

V prostředí webových archivů představuje činnost digitálních kurátorů poměrně složitý proces, a to jak po stránce intelektuální, tak technické. Jedná se o kompletní správu digitálních dat, počínaje plánem, jak data vybrat, jak je získat, uchovat a nakonec i zpřístupnit uživatelům v podobě obohacené o určitou přidanou hodnotu, která vyplývá z jejich zasazení do kontextu. K činnosti kurátorů Webarchivu patří zejména akvizice a správa webových zdrojů, jejich hodnocení z obsahového i technického hlediska, komunikace s vydavateli a uzavírání smluv, katalogizace webových zdrojů i další dohled nad nimi (může totiž dojít ke změně vydavatele, URL, zániku zdroje apod.). Připravují výběrové sklizně a tematické kolekce, na jejichž výsledné podobě se svým výběrem podílejí. Kolekce jsou tak specifickým předvýběrem pro koncové uživatele. O tom, jaké jsou jejich potřeby a požadavky, jste se mohli dočíst v článku Kdo jsou uživatelé Webarchivu?

Kurátor je tedy zodpovědný za výběr zdrojů, musí digitální data zhodnotit a vybrat ta relevantní v závislosti na předem definovaných pravidlech. Jiná kritéria jsou stanovena pro sklizně výběrové, jiná pro tematické anebo celoplošné (viz typy sklizní). Ke správě dat využívají kurátoři Webarchivu aplikaci *Seeder*, která byla vyvinuta přímo pro jejich potřeby. Obsahuje detailní evidenci zdrojů, které jsou součástí výběrových sklizní, bibliografická metadata,

Export záznamu vybraného článku z databází EBSCO ve formátu RIS, který je možné otevřít v Zotero.

Uložené záznamy článků a knih si můžete v Zotero uspořádat do složek. V levém okně vidíte aktuální přehled složek, které jste si zatím v manažeru vytvořili. V prostředním se zobrazují záznamy z konkrétní složky, a v pravém okně jsou pak k dispozici všechny informace, které jste z dané databáze k článku či knize získali. Tyto údaje můžete sami podle potřeby doplňovat či korigovat.

informace o jejich hodnocení i přehled licenčních smluv dovolujících veřejné zpřístupnění archivních kopií. Aplikace umožňuje také budování tematických kolekcí, plánování sklizní a správu webu. Kurátoři pro zdroje z výběrových sklizní vytvářejí katalogizační záznamy, které jsou součástí České národní bibliografie. Vzhledem k tomu, že podoba webů nepodléhá závazným standardům, má jejich katalogizace řadu úskalí. Přesto se nám podařilo vyvinout nástroj, který umožňuje poloautomatické vytváření katalogizačního záznamu ([WA-KAT](#)). Archivní verze webových zdrojů, uchovávané v prostoru zabezpečeného digitálního úložiště, jsou uživatelům zpřístupňovány prostřednictvím webové aplikace *Wayback Machine*.

The screenshot shows the 'Hlavní stránka' (Main page) of the Seeder application. It features a sidebar on the left with navigation options like 'Hledání', 'Zdroje', 'Sklizně', 'Vysavače', 'Smlouvy', 'Blacklisty', 'Kontrola kvality', 'Tematické kolekce', 'Aktuality', 'Historie hledání', 'GitHub', 'Nahlásit chybu', 'Dokumentace', and 'Generovat whitelist'. The main content area is a grid of search results, each with a title, a small icon, and a count. Examples include 'Smlouvy v jednání' (7), 'Hodnocení, které spravujete' (11), 'Smlouvy bez rozvrhového jednání' (4), 'Zdroje, které potřebuji technicky dohledat' (1), 'Přítoc' (1), 'Zdroje ke katalogizaci' (1), 'Forenzní vědy, právo, kriminalistika' (135), 'Otevřená hodnocení' (19), and 'Oficiální web městské části Praha' (1).

aplikace Seeder

Součástí práce kurátorů je pak také zpracovávání dokumentace k nově vzniklým aplikacím, vytváření návodů a rad, jak s archívem pracovat, správa webu a facebookového profilu, spolupráce se zahraničními kolegy, publikování popularizačních i vědeckých článků, prezentování výsledků práce na konferencích či přednášení o činnosti Webarchivu (seminář na Ústavu infomačních studií a knihovnictví FF UK).

V současné době informačního přetížení nabývá role digitálních kurátorů na významu. Je klíčová zejména pro vznik datových souborů, kdy z jednotlivostí dávají dohromady smysluplné celky informací, které tak zhodnocují ve vztahu k jejich uživatelům.

Prezidentské volby 2018

Klíčová slova sklizně: [politické strany](#), [prezidenti](#), [politici](#), [prezidentská kandidáti](#), [politická kampaň](#), [volby](#), [masmédiá](#) a [politika volební kampaň](#), [výzkum veřejného mínění](#), [politika](#)

Termín druhé přímé volby prezidenta České republiky byl stanoven na 12. a 13. ledna 2018, druhé kolo na 26. a 27. ledna 2018. Tematická sbírka obsahuje weby kandidátů a jejich profily na sociálních sítích, ohlasy v médiích či průzkumy veřejného mínění.

www.jiridrahos.cz

<http://www.jiridrahos.cz> [archivovaná verze]

www.michalhoracek.cz

<http://www.michalhoracek.cz> [archivovaná verze]

www.mareknahrad.cz

<http://www.mareknahrad.cz> [archivovaná verze]

www.zemanmilos.cz

<http://www.zemanmilos.cz> [archivovaná verze]

Tematická kolekce Prezidentské volby

Zajímavosti a tipy

Co čte knihovník?

K čemu je dobrý bestsellerometr?

Jan Lukavec

„Naše zákaznice jsou velmi chytré a říkají, že je to špatně napsané, ale už jsou uprostřed třetího dílu.“ Toto údajně proklašovala knihkupkyně, když čtenářky hromadně kupovaly proslulý erotický bestseller *Padesát odstínů šedi* od **E. L. Jamesové**. Není ale jasné, zda byly „chytré“ proto, že dokázaly rozpoznat nedostatky stylu, nebo že si přesto kupovaly dílo, které má své nesporné kvality... Takovými a návaznými otázkami se zabírají autoři knihy *Šifra mistra bestselleru: Anatomie knižního trhu* Jodie Archerové, nakladatelská editorka a výzkumnice pracující pro Apple, a Matthew Lee Jockers, docent literatury (Překlad Jan Podzimek. Praha: XYZ, 2017. 275 stran. ISBN 978-80-7505-802-7).

Ne, raději psa

Archerová a Jockers společně tvrdí, že zájem stovek tisíců čtenářů po celém světě o knižní hity jako *Chatrč*, *Zmizelá*, *Dívka ve vlaku* nebo trilogii *Milénium* není náhodný. Naopak, na základě počítačové analýzy textů více než 20 000 románů vydaných za posledních padesát let soudí, že existuje algoritmus, který s pravděpodobností až osmdesát procent umí předpovědět, které romány budou čtenářsky úspěšné.

Kupříkladu E. L. Jamesová podle autorů užívá „emočních zvrátů v natolik pravidelném rytmu, že čtenář až cítí úder jejich slov uvnitř svého těla, podobně jako by byl někde na diskotéce. Podobný rytmus jako Jamesová má už jen dvacet pět dalších nejprodávanějších románů a objevili jsme jen jeden další, u něhož jsme naměřili stejně mistrovskou úroveň rytmu“. V tomto případě jde o „téměř symetrickou, dokonale rytmickou křivku, s amplitudou a frekvencí, která udržuje vysokou intenzitu konfliktů a čtenáře ve stavu neustálého napětí“. Autoři tuto křivku dokonce znázornili graficky.

Podle Archerové a Jockerse je lepší omezit se na méně témat než chtít do knihy vměstnat idej co nejvíce. Vyjmenovávají také témata, která jsou obecně oblíbená, jako sňatky, úmrtí a daně, a na druhou stranu taková, jež jsou obecně nepopulární, například drogy, náboženské uctívání, čarodějnice, revoluce, filozofování, hraní karet, ale i sex (*Odstíny šedi* si prý tedy získaly oblibu spíše navzdory své sexuální tematice). Co se týče další zásadní mezidruhové otázky, počítačové programy jasně říkají, že čtenáři mají celkově raději psy než kočky. Kniha zkoumá rovněž stylistiku úvodních vět zvláště úspěšných románů: jejich společným znakem je, že údajně vyjadřují „všechn konflikt z třísetstránkového příběhu zhuštěný do dvaceti slov“.

K čemu jsou taková zjištění dobrá? Předně je nutno říci, že publikace nemá sloužit jako rychlý návod, jak napsat bestseller. Pokud jí tedy někteří čtenáři vyčítají, že

v tomto směru není vyhovující, pak po ní chtějí něco, co autoři neslibovali (pokud si někdo mylně nevyloží samotný název knihy). Nakladatelští redaktoři by ale podle metody v ní popsané mohli rychleji odhadnout, který rukopis by se bestsellerem mohl stát. Psavcům, jež systém vyhodnotí jako slibné, by to vyneslo vyšší zálohy, případně by nakladatelství mohla s větší ochotou publikovat rukopisy neznámých literátů. Především se ale Archerová a Jockers snaží vybojovat uznání pro mainstreamovou literaturu, která je jinak kritiky často přehlížena.

Odstíny ironie

Jednu kapitolu autoři věnují také textům vytvářeným přímo počítači. Kromě psaní příruček nevidí ovšem v této oblasti mnoho perspektiv: tvorba poutavé beletrie bude podle nich i nadále výsostné pole pro aktivitu lidí, nikoli strojů. Čtenářsky atraktivní literatura musí totiž obsahovat „reálné zkušenosti lidských bytostí“.

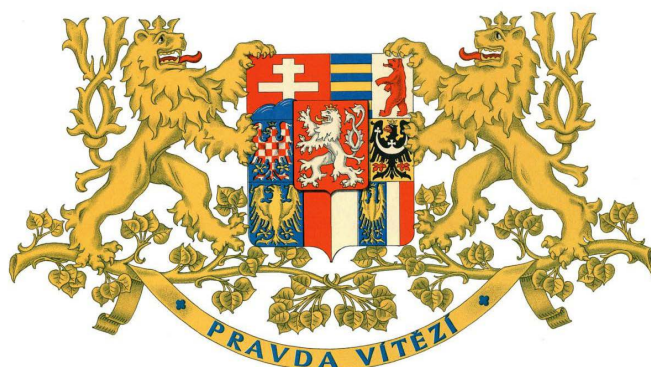
Jednou z knih, již umělá technologie vyhodnotila jako velmi zdařilou z hlediska využívání skrytých pravidel pro psaní úspěšné beletrie, je román *Kruh* (Plus, 2015) od *Dava Eggerse*. Ten paradoxně pojednává právě o možném zneužívání komunikačních technologií a o tom, „jak snadno mohou dobré úmysly přerůst v nadšenou účast na chodu zločinného mechanismu“. S jistou ironií autoři Eggersovi posílají blahopřejný vzkaz narážející též na počítačové algoritmy, před nimiž varuje: „*Jste vzorovým spisovatelem posledních třiceti let.*“

Digitální metoda, kterou Matthew L. Jockers a Jodie Archerová doporučují, každopádně nerozpozná novátorské dílo, které může být zásadní například z hlediska dějin (vysoké) literatury. Pochybovačně se také můžeme ptát, jak přesně mohou počítačové systémy odhalit textové „emoční zvraty“ a jak si poradí s víceznačností či ironií (tedy nejde-li v těchto analýzách o „*přesný součet nepřesných čísel*“). Na přijetí té které knihy se pak jistě podílí i řada vnětových faktorů, jako je obecná nálada ve společnosti, kterou pouhé zkoumání textu nemůže zachytit. S poslední výhradou by si ovšem nějaký budoucí supersystém asi dokázal částečně poradit za pomoci údajů ze sociálních sítí. Digitální systémy se navíc pomalu zlepšují i ve vystihování významových nuancí, a to nejen při studiu či překladu angličtiny (i u nás kupříkladu probíhá projekt *Sentiment Analysis in Czech*).

Obor, k němuž autoři knihy odkazují, je stylometrie (či, jak sami říkají, „*stylometrika*“). Ta je i u nás používána jako metoda k určování autorství, ale nejen k tomu. Před časem kupříkladu vyšla kniha *Miroslava Kubáta Kvantitativní analýza žánrů* (Ostravská univerzita, 2016), v níž autor přiznává, že jazykovědná interpretace digitálně získaných dat je velmi problematická. Zároveň však tvrdí, že při určování žánrů (v rámci děl jednoho autora, v tomto případě *Karla Čapka*) lze dosáhnout přesnosti až osmdesáti čtyř procent.

Spolehnou-li se nakladatelští redaktoři spíše na vlastní intuici, nebo budou důvěřovat počítačovému „bestsellerometru“, či obojí kombinovat, bude záležet na nich. Zřejmě ale je, že se postupně jako další odvětví „digital humanities“ vynořuje nový způsob, jak zkoumat krásnou literatu-

ru. Způsob, který není univerzální, ale mohl by například přispět do debaty, co že to je onen těžko pojmenovatelný, pro někoho mytický a pro další neexistující „mainstream“. Další otázkou je, jestli budou k podobným strojovým (a potenciálně unifikujícím) postupům chtít přihlížet recenzenti, zvláště hrdí nositelé individuálního vkusu a osobitých kritérií. Každopádně autor této recenze se zatím může utěšovat tím, že pro širší oblast non fiction dosud zřejmě podobné vzorce, které by měly obecně platit, odhaleny nebyly.

Jak vznikalo Československo: „národní přísaha“ z 13. dubna 1918

Karolína Košťálová

Necelé tři měsíce po Tříkrálové deklaraci se v dubnu 1918 stal pražský Obecní dům svědkem další události, která přispěla k posunu veřejného mínění. „Národní přísaha“, přednesená zde 13. dubna 1918, byla reakcí na předchozí útoky rakousko-uherského ministra zahraničí, hraběte Czernina. Ten počátkem dubna 1918 prohlásil, že čeští poslanci nesou vinu na prodlužování války. Ve svém projevu kritizoval protirakouské útoky a především úlohu „*bídného a ničemného*“ T. G. Masaryka.

První impuls k výrazné reakci na Czerninův projev vzešel od Aloise Rašína. Autorem národní přísahy byl František Soukup, ale na její konečné redakci se podíleli i Bedřich Štěpánek, tajemník Maffie a jedna z klíčových postav domácího odboje, a spisovatel Alois Jirásek. Návrh, aby národní přísahu přednesl Jirásek, prý vzešel právě od Štěpánka. Jirásek se zprvu bránil, ale nakonec se nechal přesvědčit společným úsilím Bedřicha Štěpánka a dramatika Jaroslava Kvapila.

V sobotu 13. dubna 1918 se ve Smetanově sále Obecního domu v 11. hodin sešli poslanci českého národa ze všech českých zemí i výkonné výbory všech politických stran. Zastoupeni byli také reprezentanti české vědy, umění a literatury a jako hosté se zúčastnili i zástupci jihoslovanských politických kruhů, kteří přijeli do Prahy o den dříve.

Shromáždění bylo zahájeno husitským chorálem *Ktož sú boží bojovníci*. Jménem českých poslanců promluvil na úvod František Staněk, který ve svém projevu reagoval

na Czerninovo prohlášení. Poté Alois Jirásek přečetl jménem národa text přísahy, která slibovala, že český národ vytrvá v boji za samostatnost. Všichni účastníci shromáždění povstali, aby manifestovali věrnost a jednotu celého národa. Po dalších projevech uzavřela shromáždění hymna *Nad Tatrou sa blýská*.

Bouřlivá atmosféra byla i před Obecním domem, kde se během dopoledne sešel početný zástup lidí, kteří s napětím očekávali zprávy o průběhu manifestace konané ve Smetanově sále. Strážníci a zřízcenci elektrických podniků vzhledem k velikosti davu jen s obtížemi udržovali volný provoz. A když za zpěvu hymny *Kde domov můj a písně Hej, Slované!* opustili účastníci shromáždění ve 12:45 hodin Obecní dům, nadšený dav způsobil, že se veškerý provoz kolem něj zastavil.

První zprávy o národní přísaze se objevily například ve večerním vydání *Národních listů* z 13. dubna 1918. Rozsáhlé články, byť se zásahy cenzora, pak přinesly *Národní listy* v neděli 14. dubna 1918 a v pondělí 15. dubna 1918. Krajané v Americe našli informace s určitým zpožděním na stránkách *Květu amerických*. A národní přísaha nebyla zapomenuta ani po deseti letech – připomněly ji i *Národní listy*.

Za slavnostní přísahy v sobotu dne 13. dubna před Obecním domem u Pražské brány. Ze slavné manifestace národa československého. *Český svět*. 1917–1918, roč. 14, č. 34 (26. 4. 1918), s. 130–131. Dostupné online v *Digitální knihovně Kramerius*.

Výroční seminář Souborného katalogu ČR

Jana Miličková a Eva Svobodová

Oddělení souborných katalogů NK ČR pořádalo 27. listopadu 2017 ve Velkém sále Městské knihovny již 10. seminář pro kolegy z knihoven, které spolupracují na budování Souborného katalogu ČR (dále též SK ČR). Jde o 473 českých a moravských knihoven všech typů, které za 25 let spolupráce nashromáždily v SK ČR záznamy o téměř 7 milionech dokumentů ze svých fondů.

Semináře se konají každoročně od roku 2007 (s výjimkou roku 2008) za podpory Ministerstva kultury ČR, NK ČR a firem Cosmotron a EBSCO. Za tu dobu měly již více než 2 200 účastníků a zaznělo na nich 77 prezentací od 33 lektorů – někteří z nich zde přednášeli opakovaně. Přednesené příspěvky se týkaly jak **témat s celo-**

oborovou platností (např. změny v katalogizaci včetně přechodu na pravidla RDA, spolupráce se serverem obalkyknih.cz, informace o Registru digitalizace nebo o připravovaném seznamu děl nedostupných na trhu, přípravy novely knihovního zákona atd.), tak konkrétních **témat platných pro spolupráci knihoven se SK ČR** (možnosti zasílání dat, kvalita zasílaných záznamů apod.). Každý rok byli účastníci seminářů také seznámeni s novinkami v Souborném katalogu ČR i dalších bázích, které oddělení spravuje.

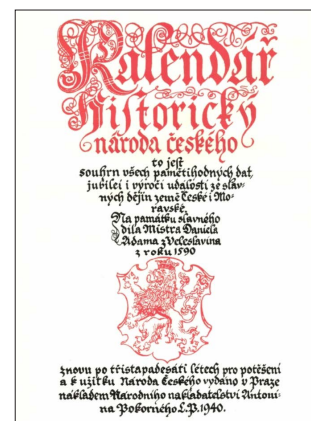
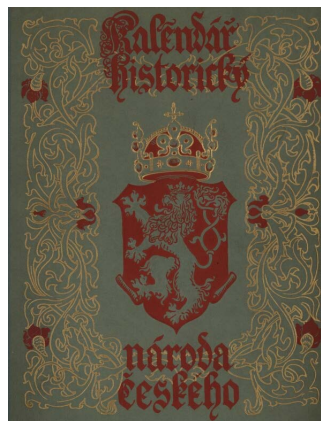
Prezentace výročního semináře byly zaměřeny na **využití Souborného katalogu ČR v knihovnických službách** a na zhodnocení spolupráce samotnými knihovnami. Při moderování a prezentaci Souborného katalogu ČR dostali příležitost služebně i věkově nejmladší členové našeho týmu.

Výroční seminář SK ČR

Velice nás **potěšila jedna ze zpětných vazeb, které jsme po semináři obdrželi**. „Na vašem kolektivu by se krásně dal učit přínos pozitivní atmosféry k výsledkům práce! Jsem moc ráda, že takovou skupinu v českém knihovnictví máme,“ napsala nám s přáním do nového roku PhDr. Radka Římanová, Ph.D. (Ústav informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy).

Pro ty, kdo si chtějí semináře připomenout, máme na webu caslin.cz v záložce „O nás“, pod odkazem „Semináře pořádané SK ČR“ **seznam seminářů** se základními údaji a přímými prokliky na prezentace, které na nich zazněly. Pokud si chcete připomenout spíše atmosféru seminářů, **na facebookové stránce Souborného katalogu ČR** jsou zveřejněna alba fotografií.

Titulní list *Historického kalendáře*

Historické události z let končících osmičkou v Kalendáři historickém Daniela Adama z Veleslavína ve vydání z roku 1940

Výběr událostí zaznamenaných k měsícům březnu a dubnu

Hana Vajnerová

2. března

L. P. 1458 ve čtvrtek po druhé neděli postní, jinak před přenešením sv. Václava, okolo hodiny 17. **Jiří z Kunštátu a z Poděbrad**, gubernátor a správce království českého, po smrti krále Ladislava, maje let věku svého 38, méně jednoho měsíce a 4 dnů, **za krále českého na rathouse staroměstském volen a vyhlášen**, a odtud do kostela Matky Boží před Tejnem ode všech tří stavův slavně uveden.

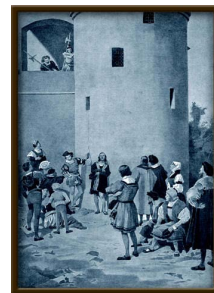
11. března

L. P. 1908 zemřel v Praze český architekt a mecenáš **Josef Hlávka**. Narodil se v Přešticích dne 15. února 1831, studoval v Praze techniku a pokračoval ve studiu architektury na akademii výtvarných umění ve Vídni, kde pracoval u Fr. Šebka, r. 1854 mu byla udělena první státní cena. Hlávka dovedl spojovat tvorbu architektonickou s manuální technickou zdatností stavby, pročež všechny jeho výtvarky nesou pečeť silné osobnosti tvůrce. Z vynikajících staveb Hlávkových v Praze jmenujeme Zemskou porodnici ve stylu anglické gotiky, a podobnou jí skupinu budov kanovníckých ve Víkářské ulici na Hradčanech. Monumentální ráz má residence pravoslavného metropolity v Černovicích v Rumunsku. Po provedení chrámové stavby u lazaristů ve Vídni byl Hlávka přímo vyzván ke stavbě tamní Velké opery. R. 1866 se stal skutečným členem Akademie výtvarných umění v hlavním městě říše a v letech pozdějších sklízel uznání domácí i zahraniční. Vedle významu stavitele-umělce má Hlávka nemenší význam jako budovatel kulturních institucí pro národ český. Po smrti své první choti založil r. 1882 *České universitní nadání Josefa a Marie Hlávkových* a o rok později připojil *České technické nadání*. Největší mecenášskou akcí bylo založení *České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění*. Na vychování mládeže studující věnoval částku znamenitou, z níž vybudována Hlávková studentská kolej v Praze, první instituce toho druhu, v níž umožněno 214 studentům navštěvovati pražská učiliště. Skromný pracovník, jenž se vlastní pílí vypracoval z malých počátků a dosáhnuv blahobytu, dovedl všechny výtěžky své práce obětovat zájmům národního celku.

13. března

L. P. 1498 na hradě pražském byl popraven **rytíř Dalibor z Kozojed**, jenž byl r. 1496 poddané souseda svého Adama Ploškovského z Drahonic pobouřil a jako rušitel řádů zemských jat, ve věži pevné na hradě pražském vězněn a posléze popraven. Lidová pověst zachovala jméno Daliborovo v názvu věže Daliborky a ve vypravování o čarokrásné hře jeho na housle, jíž se v žaláři naučil, ač možná celý tento příběh smyšlen a přísloví „*Nouze naučila Dalibora housli*“ vzato od mučidla, které houslemi jmenováno.

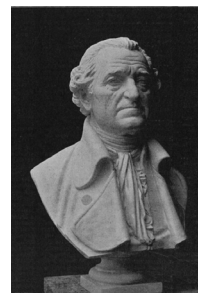
18. března

L. P. 1848 vyšel první svazek prvního vydání veledíla **Františka Palackého *Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě***. Dílo připravené obsáhlým studiem, publikovaným částečně v jazyce německém, přišlo do rukou českého čtenářstva právě v bouřlivých dnech března r. 1848, jako připomínka tisícileté slávy a důstojnosti národu českého.

22. března

L. P. 1808 zemřel v Praze český spisovatel-buditel **Václav Matěj Kramerius**, vydavatel českých knížek. Osvícenský duch Krameriov se projevil již v prvních spisech jeho. Talent propagační se dobře uplatnil v samých počátcích českého novinářství, kdy Kramerius zprvu redigoval Schönfeldovy noviny, od r. 1789 sám vydával *Pražské poštovské noviny*, přezvané po dvou letech na *Krameriusovy c. k. vlastenské noviny*, k nimž vydávány i časové přílohy ve formě zajímavých a populárních brožurek, zrcadlících český pohled na současné události. Starou českou literaturu období Veleslavínova zpřístupnil národu v nových levných vydáních. Česká expedice Krameriova stala se duchovním centrem všeho národa, jako jím byla kdysi oficína Melantrychova a Veleslavínova.

30. března

L. P. 1348 toho dne v hodinu patnáctou, minut 23, scrup 50 **císař Karel IV.**, král český, **Nové Město pražské** nejprve založil (rozuměj o zdech městských od Vyšehradu až k řece), a město Karlovo jmenovati rozkázal.

2. dubna

L. P. 1598 ve čtvrtek vyjel pan **Křištof Harant z Polžic, z Bezdruzic a na Pecce** s panem Heřmanem Černínem a jedním služebníkem z Bystřice, všichni tři na koních a překročili hranici českou. Byl to **počátek veliké cesty** z království českého do Benátek, odtud do země

Svaté, země Judské, a dále do Egypta a potom na horu Oreb a Sinai a svaté Kateřiny v pusté Arabii, kterouž podnikl tento český pán a popsal pak ve znamenitém cestopise z r. 1608.

7. dubna

L. P. 1348 datována jest **zakládací listina císaře Karla IV., krále českého, již zřízeno vysoké učení pražské**. Téhož dne císař Karel IV. potvrdil privilegium zemského císaře Fridricha II. o volení a korunování králů českých (t. zv. Zlatou bullu sicilskou).

9. dubna

L. P. 1528 na den Sazometné středy, **král Ferdinand**, spokojiv království uherské po třetí do Prahy přijel a tu nazejtří v Zelený čtvrtek 13 chudých mužského pohlaví na hradě pražském krmil a sám jim sloužil, krmil podával, vína naléval. Po jídle, přepásav se prostěradlem, jednomu každému z nich pravou nohu, přiklekv na zem, umýval a čistou rouchou utíral a políbil. Naposledy, zavěsiv každému rejnský zlatý v červeném měšečku na hrdlo a dav dobrého sukna s sukni a kmentu s košili, domův je rozpustil.

15. dubna

L. P. 1818 konána slavnostní schůze předních zástpců české šlechty, při níž předloženy vypracované již stanovy **Musejní společnosti** a usneseno **Národní museum** založiti. Počáteční prostředky finanční vzaty byly z půjčky soukromého spolku, jenž rok před tím vybral mezi sebou 461.286 zlatých, 44 krejcarů vídeňského čísla na pomoc postiženým neúrodou, když pro úrodu r. 1817 nebylo již podpory potřebí a peníze mohly býti dány ve prospěch vlasteneckého účelu, jak byl 2. 4. 1818 hrabatům Kolowratovi a Sternberkovi navrhl hrabě Klebelsberg. Na této schůzi, jejíž datum je dnem založení Musea království českého, podepsal František Antonín hrabě z Kolowrat nadšené provolání *Wlasteneckým přátelům věd* a prohlásil, že Museu věnuje mineralogické své sbírky. Kašpar hrabě Sternberg i Prokop hrabě Hartmann následovali příkladu toho a peníze i cenné předměty rychle se scházely. Věnovány vzácné knihovny hraběte Kolowrata z Březnice i arcibiskupa Leopolda Chlumčanského aj. Darované sbírky uloženy od 1. července 1818 v sále kláštera sv. Jakuba, po roce dílem v bytě prof. Steinmanna v technice, dílem u hraběte Hartiga na Vlašském náměstí. Později propůjčila Společnost vlasteneckých přátel umění pro Museum část svého domu, býv.

Sternberského paláce na Hradčanech, kam sbírky na podzim 1819 přeneseny.

20. dubna

L. P. 1468 v outery po Veliké noci, umřel mistr a kněz **Martin Lupáč**, vynikající theolog husitský, pamětník počátků hnutí, stál v čele strany mírnějších Tábora a vedle Rokycany se účastnil jednání o kompaktáta na sněmu chebském i v Basileji.

Zveme vás

Život a dílo Vincenze Pilze

14. 3. – 28. 4. / po-so 9.00–19.00

**Vstupné 10 Kč (čtenáři NK ČR zdarma)
NK ČR, vchod A**

Panelová výstava, která je součástí projektu podpořeného Evropskou unií z fondu pro regionální rozvoj, představuje rozsáhlé a rozmanité dílo sochaře Vincenze Pilze (1816-1896). Jeho práce byly určeny převážně do veřejného prostoru. Pro pražskou univerzitní knihovnu vytvořil bustu P. J. Šafaříka, jejíž kopie byla umístěna v Pantheonu Národního muzea, většinu děl však nalezneme ve Vídni.

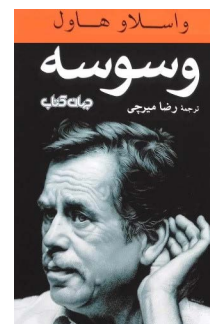

Čeští autoři v perských překladech – Literární umělecká a odborná tvorba, přeložená a vydaná v Íránu

15. 3. – 28. 4. / po-so 9.00–19.00

**Vstupné 10 Kč (čtenáři NK ČR zdarma)
NK ČR, vchod A**

Výstava dokumentuje prostřednictvím perských překladů českých autorů, jak si íránská kulturní veřejnost postupně hledá a vytváří vztah k československé a posléze české kultuře. Je překvapivé a zároveň potěšující, že se tak malá země může chlubit tak velkým množstvím překladů do tak geograficky i formálně vzdáleného jazyka.

Středověká kniha na dosah

5.–19. 4. / út–ne: 10.30–18.00

Galerie Klementinum

Mariánské náměstí 190/5, vchod B2

Vstup zdarma

Unikátní výstava seznámí širokou veřejnost s částí produkce společnosti Tempus Libri, která se dlouhodobě specializuje na výrobu věrných uměleckých kopií vzácných historických originálů. Náklad takových faksimile je zpravidla omezen nanejvýš na 200 ks od jednotlivých titulů. Na kvalitu výroby, volbu použitých materiálů a odpovídající shodu s originálem dohlíží jeho vlastníci, případně odborní správci, kteří poskytli reprodukční práva. Prohlédnout a dokonce i prolístovat si tentokrát bude možné kolekci faksimile vzácných, zejména českých, rukopisů a inkunábulí. Výstavu navíc doplní i originály některých starých tisků. Více informací na www.nkp.cz

revných mědirytin, raných litografií či prvních jazykových map i patrně nejstarší tištěnou železniční mapu na území monarchie. Představeny budou rovněž rukopisné mapy lobkowiczských panství, na kterých se podíleli i významní kartografové počátku 19. století, a také mapy spojené s působením Lobkowiczů v zahraničí.

Národnostní menšiny v Republice Srbské

12. 3. od 18.00

NK ČR, zasedací sál, 1. patro, vchod A

Beseda na základě nedávno vydané knihy *Vjerski objekti nacionalnih manjina u Republici Srpskoj – Religious Buildings of National Minorities in the Republic of Srpska* [Náboženské objekty národnostních menšin Republiky Srbské]. Pořádají AIS, Banja Luka a Slovanská knihovna.

Hlavní nádvoří Klementina

Velikonoční jarmark a knižní bazar

28. 3. / 10.00–16.00

Nádvoří Klementina ožije opět po roce atmosférou jarních svátků a velikonočních tradic. K vidění i zakoupení budou drobné velikonoční dekorace a rukodělné výrobky chráněných dílen. Součástí bude z loňského roku osvědčený bazar knih. Novinku představuje **stánek Souborného katalogu ČR** s prezentací činností tohoto útvaru. Zrcadlové kaple se veřejnosti otevře pro nekomentované prohlídky zdarma.

Lobkowiczská mapová sbírka

26. 4.–17. 6. / út–ne: 10.30–18.00

Galerie Klementinum

Mariánské náměstí 190/5, vchod B2

Vstupné: dospělí 50 Kč; senioři, studenti 40 Kč; skupina 10 a více osob 40 Kč/osobu; děti 6–15 let 20 Kč, děti do 6 let zdarma. Více informací na www.nkp.cz.

Výstava představuje výběr starých map, plánů a zeměpisných atlasů ze sbírky hořínko-mělnické větve rodu Lobkowiczů. Tato sbírka, obsahující kartografické rukopisy a tisky z období 1579 až 1880, byla spolu s Pražskou lobkowiczskou knihovnou odkoupena státem roku 1928 a nyní je uložena v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR.

Najdeme tu jedny z nejstarších kartografických víceba-

Oddělení souborných katalogů se představuje

28. 3. od 10.00

NK ČR, zasedací sál, 1. patro, vchod A

Předvelikonoční setkání pro zaměstnance NK ČR s prezentací práce Oddělení souborných katalogů. Pro účastníky je připraven malý dárek, šálek kávy a velikonočního beránka.

Svou účast prosím potvrďte na e-mailovou adresu skc@nkp.cz do 23. března.